

čeme nočičku do vycpaného kabátiku, po sviečení za zástěnou navlékneme hlavičku na holou ruku.

## HUDEBNÍ VÝCHOVA POMOCÍ LOUTEK

Kdo uhodne písničku?

**Cíl:** Určit píseň podle melodie a zazpívat.

**Loutky:** Jirka, zvířátka podle vlastního výběru.

Určeno pro děti 6–8 let.

**Obsah scénky:**

Jirka přichází za dětmi do školní družiny. Pozdraví se s nimi a je rád, že je zase vidí, moc se na ně těšil. Potřebuje však od nich pomoc. Prosí je, aby mu pomohly rozluštit záhadu. Jirka vypra-

vuje dětem, že potkal pejska, kočičku, kozu a slepičku. Zvířátka šla na výlet a aby jim cesta lépe ubíhala, zpívalo jedno zvířátko po druhém písničku. Jirkovi se písničky velmi líbily, ale zvířátka je zpívala zvířecí řečí a Jirka teď neví jak se písně jmenují, jaká jsou slova, tuze rád by se je naučil zpívat. Prosí kamarády a kamarádky z družiny, aby mu pomohli.

Jirka volá postupně zvířátka, která svým hlasem (hať, mňau, mé, ko ko ko kodák...) zpívají písně. Malí diváci písně poznávají a společně s Jirkou zpívají.

Scénka je nejen zábavná, ale i naučná.

Jarmila Z á b r a n s k á

## Recenzia

Slovenské pedagogické nakladateľstvo vydalo v júni 1970 monografiu Doc. PhDr. JÁNA HVOZDÍKA, CSc.: „*Psychologický rozbor školských neúspechov žiakov*“ [324 strán, cena Kčs 24,50]. Práca znamená prínos v problematike pedagogiky a pedagogickej psychológie. Zaujímavý je nielen vlastný obsah monografie, ale i metodický prístup autora k problematike. Autor predkladá dielo spracované na podklade výstižne koncipovaného výskumu. Práca, ktorej potreba bola pocíťovaná už dlhšiu dobu učiteľmi, poradenskými psychológmi, výchovnými pracovníkmi, rodičmi, je cenným prínosom pre nové poznatky, ktoré prináša.

Aj keď s niektorými myšlienkami a poučkami autora sa nebude bezvýhradne súhlasiť, treba prácu J. Hvozdíka pokladať v mnohých smeroch za priekopnícku, objavnú a veľmi užitočnú na rozvíjanie výchovnej kooperácie učiteľa a vychovávateľa so žiakom.

V úvodnej kapitole autor konfrontuje doterajšie predstavy na riešenie tejto otázky s novými názormi na školský prospech žiaka. V druhej a tretej kapitole rozoberá problematiku svojho výskumu, materiál a metodický postup. Štvrtá kapitola obsahuje výsledky výskumu, rozbor a zhodnotenie. Je najobsiahlejšia, lebo sa v nej zaoberá rozborom činiteľov, ktoré pôsobia na diferencie v prospechu, na vznik školských neúspechov žiakov. Skúma význam pamäťových skúšok vo vzťahu so školskou úspešnosťou žiakov, hodnotí moment pozornosti a pracovného výkonu, úroveň rozumovej výkonnosti, dosah afektívnych činiteľov, sociálnej vpravenosti a sociability vo vzťahu ku školským neúspechom žiaka. Ďalekosiahly význam školskej vpravenosti žiaka pre jeho prospech, ale i pre vývin jeho osobnosti a vlastne aj pre ďalšie zospoločenšťovanie novšie výrazne ukázala a zdôraznila aj práca J. Marku: Vpravovanie sa dieťaťa do školského prostredia (SPN, 1971). Ďalej skúma autor, akú účasť na vzniku školských neúspechov má *osobný vzťah žiaka ku školskej práci, rodinné pomery, vývin a zdravotný stav žiaka, kriticky rozoberá podiel učiteľa a školy na školských ťažkostiach a ne-*

*úspechoch žiaka.* Pozitívne treba hodnotiť autorov pokus kvantitatívne vyjadriť a zhodnotiť všetky súvislosti medzi školským prospechom a jeho základnými činiteľmi. Ďalej analyzuje niektoré typické a netypické prípady neprospievania, osobitosti procesu školského učenia neprospievajúcich žiakov.

V poslednej časti napokon sleduje *školské učenie žiaka v rôznych pracovných podmienkach a niektoré špecifické črty a poruchy v učení u neprospievajúcich žiakov.* V poslednej kapitole dochádza k záverom, zhŕňa výsledky svojich výskumov a vyvodzuje z nich pedagogické závery.

Autor sa snažil komplexne riešiť celú problematiku, mnohostranne preverovať predpoklady školskej úspešnosti žiaka, zistiť hlavné faktory, ich význam a relatívny dosah. Autor sa ukázal ako rutinovanejší bádateľ tak v narábaní štatistickými údajmi, ako i v logických konfrontáciách, analýzach, vyvodzovaní záverov. Postavil do kritického svetla ne jeden zo starších názorov bežne prijímaných ako jednoznačne platné. Kriticky zvážil význam somatických, psychických, sociálnych a pedagogických faktorov, ktoré môžu ovplyvňovať školskú úspešnosť žiaka. *Vyzdvihuje význam sociálneho faktora, resp. momentu sociability a sociálnej vpravenosti žiaka,* čo sa u nás málo doceňovalo v pedagogickej teórii aj v praxi. Usiluje sa všade prezentovať komplexný systém javov a bohatosť problematiky. Ponúka starostlivo individuálnym prístupom riešiť otázky neúspešného žiaka. Nezostáva pri vymodelovaní prostých „štatistických typov“ žiakov, ale oživuje typy na konkrétnych príkladoch individuálnych žiakov.

Práca doc. Hvozdíka „*Psychologický rozbor školských neúspechov žiakov*“ je *prínosom aj z hľadiska metodiky riešenia podobných otázok.* V oblasti pedagogiky a pedagogickej psychológie znamená nové poznatky a podnety pre teoretické skúmanie a riešenie problémov. Na záver treba znova pripomenúť, že práca je svojím zameraním veľmi aktuálna a rieši zložité a páliivé problémy žiaka a vlastne i učiteľa a vychovávateľa v duchu vedeckých požiadaviek výchovy našej spoločnosti.

Zdena Buganová